

3. Név: férfi (1) - nő (2)
 4. Születési időpontja: év: _____ hónap: _____ nap: _____
 5. Bejelentett tartózkodási helyének címe, irányítószáma: _____
 6. Közelabbi megjelölése: _____
 7. Lakcíme: _____
 8. Közelabbi megjelölése: _____
 9. Beosztása és munkahelye (rendelője, osztálya) címe: _____
 10. Központja: év: _____ hónap: _____ nap: _____
 11. Közelabbi megjelölése: _____
 12. Beosztása és munkahelye (rendelője, osztálya) címe: _____
 13. Beosztása és munkahelye (rendelője, osztálya) címe: _____
 14. Beosztása és munkahelye (rendelője, osztálya) címe: _____
 15. Beosztása és munkahelye (rendelője, osztálya) címe: _____
 16. Beosztása és munkahelye (rendelője, osztálya) címe: _____
 17. Beosztása és munkahelye (rendelője, osztálya) címe: _____
 18. Beosztása és munkahelye (rendelője, osztálya) címe: _____
 19. Beosztása és munkahelye (rendelője, osztálya) címe: _____
 20. Az eltemetésre engedélyezett idő: év: _____ hónap: _____ nap: _____
 21. Az eltemetésre engedélyezett idő: év: _____ hónap: _____ nap: _____
 22. Az eltemetésre engedélyezett idő: év: _____ hónap: _____ nap: _____
 23. Az eltemetésre engedélyezett idő: év: _____ hónap: _____ nap: _____
 24. Az eltemetésre engedélyezett idő: év: _____ hónap: _____ nap: _____
 25. Az eltemetésre engedélyezett idő: év: _____ hónap: _____ nap: _____
 26. A betegség (esemény) között eltelt hónapok száma: Igen (1) Nem (2)
 27. A betegség (esemény) között eltelt hónapok száma: Igen (1) Nem (2)
 28. A sérülés helyszíne: otthon (0) bentlakásos intézmény (1) középület (2) utca (4) kereskedelmi hely (5) egyéb (6)
 29. A sérülés típusa: természetes (1) baleset (2) öngyilkosság (3) emberölés (4) nem meghatározható (5) sportéletesemény (6) utca (4) kereskedelmi hely (5) egyéb (6)

Halottakkal kapcsolatos eljárások, boncolás, boncolás elengedése és az orvos felelőssége

Dr. Magyar Lóránt

**Semmelweis Egyetem
Igazságügyi és Biztosítás-orvostani
Intézet
Budapest**

351/2013. (X. 4.) Korm. Rend.

A halottvizsgálatról és a halottakkal kapcsolatos eljárásról

A halál beálltának megállapítása \neq halottvizsgálat.

„A halál (feltételezhető) bekövetkezését elsőként észlelő személy, ill. az általa értesített rendőri vagy egészségügyi szerv köteles az *illetékes orvossal* haladéktalanul közölni.”

A halál beálltának tényét megállapíthatja:

- a **helyszíni halottvizsgálatot** végző orvos,
- a helyszínre **legrövidebb idő alatt hívható orvos**,
- a helyszínre érkezett **mentőegység orvosa**, valamint
- **mentőtisztje** jogosult

A halál beálltának megállapítása

A halál gyanújelei:

- a bőr elsápadása
- okuláris jelek:
 - a vörösvértestek összecsapzódása a retina ereiben
 - az intraokuláris nyomás csökkenése
 - a szaruhártya beszáradása
- az izomzat tónusának elsődleges csökkenése
 - vérkeringés leállása
 - a légzés leállása
- a holttest lehűlése
- hullai libabőr

A gyanújelek észlelése esetén az első teendő az újraélesztés ! - OMSZ

A halál beálltának megállapítása

A halál biztos jelei:

Korai hullajelenségek:

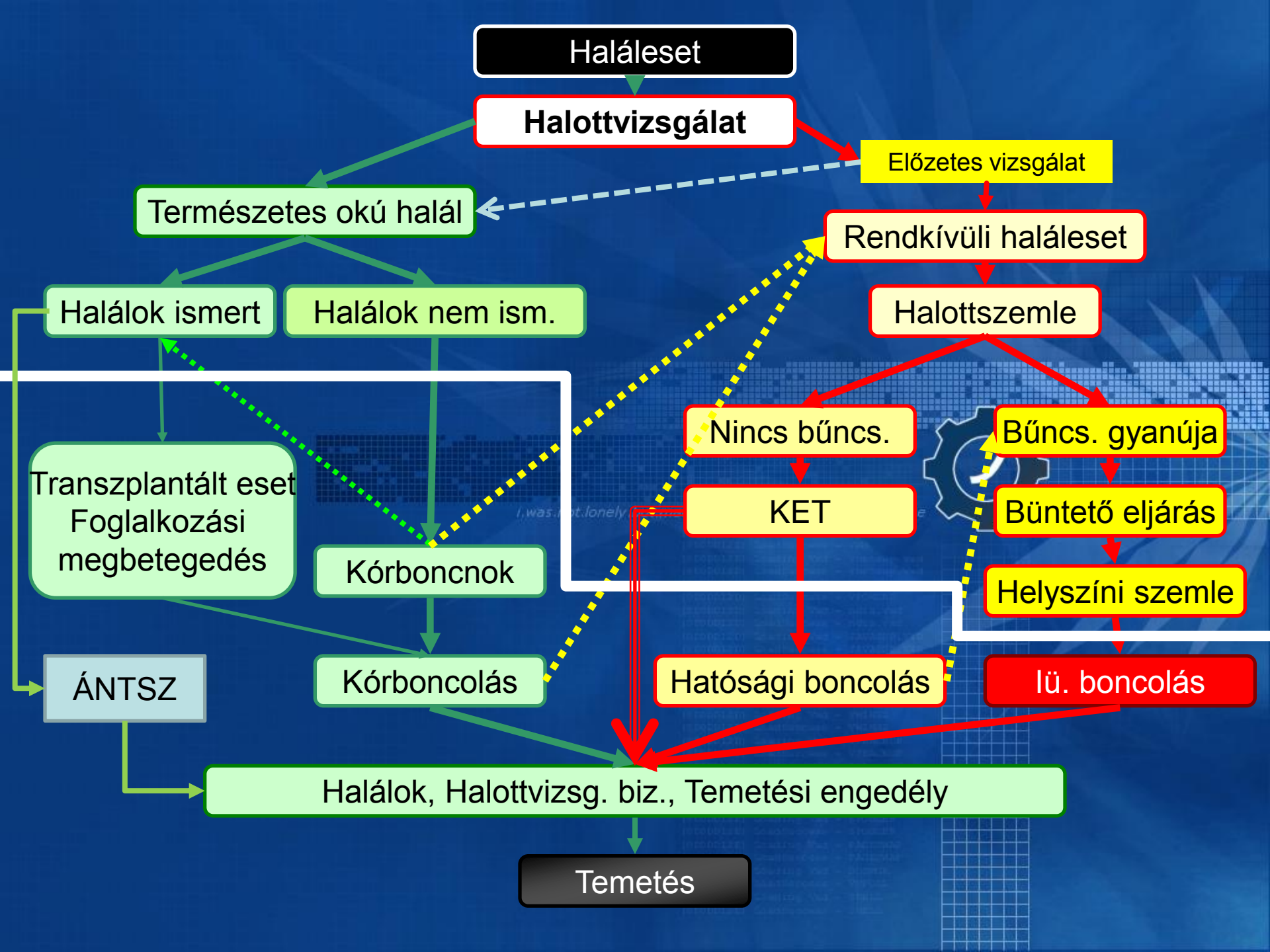
- süllyedéses hullafoltok
- beivódásos hullafoltok
- hullamerevség

- hullai **önemésztődés**
- hullai véralvadék

Késői hullajelenségek:

- rothadás
- hullaviaszos átalakulás
- hullai kiszáradás
- mumifikáció
- felázás

A halál biztos jeleinek észlelése esetén a halál beállta megállapítható. (egyres esetekben akár megtekintéssel is)

A halottvizsgálat célja

Jelentősége:

- közigazgatási
- közegészségügyi
- halálok-statisztikai
- kriminalisztikai

Feladata:

- a halál bekövetkeztének megállapítása (amennyiben az korábban nem történt meg)
- a bekövetkezés módjának értékelése
- a halál okának megállapítása (amennyiben lehetséges)

i was not lonely, but made all the earth lonely beneath me

A halottvizsgálat ideje

Halottvizsgálatot csak és kizárólag orvos végezhet!

A halottvizsgálat elvégzésének ideje:

- mielőbb!

- de legkésőbb az értesítéstől számított
4 órán belül

- *közterületen* – járművön történt haláleset esetén
az értesítéstől számított **2** órán belül

A zavartalan vizsgálathoz helyszínbiztosítás kérhető!

i was not lonely, but made all the earth lonely beneath me

A halottvizsgálatot végző orvos személye

A halottvizsgálatot végző orvos:

a helyileg illetékes háziorvos vagy ügyeletes orvos

Egészségügyi intézményben, vagy egészségügyi intézménybe való szállítás közben, a betegszállító járművön történt halálesetben a halottvizsgálatot a

- helyszíni halottvizsgálatot a beteget ellátó vagy felvételére illetékes, továbbá a beteget elbocsátó **fekvőbeteg-osztály vagy járóbeteg-ellátó egység orvosa**,
- intézet vezetője által e feladattal **megbízott orvos**,
- ügyeleti időben az **ügyeleti** szolgálatot ellátó **orvos**, vagy
- a helyszínre érkezett **mentőegység orvosa**

i was not lonely but made all the earth lonely beneath me

Mentőszolgáltató, mentőfeladatot teljesítő járművén:

A halál tényét a mentőtiszt vagy a mentőorvos állapítja meg

A halottvizsgálat további lépéseit

- a **mentőorvos látja el**
- ennek hiányában a haláleset helyéhez legközelebb eső, patológiai osztállyal rendelkező fekvőbeteg-gyógyintézet e feladattal megbízott orvosa

Közterületen járművön vagy (egyéb nyilvános helyen):

- a halálozás helye vagy a holttest járműről való leemelésének helye szerint illetékes háziorvos v. ügyeletes orvos

Ha olyan helyen következett be, ahol üzemorvos, iskolaorvos vagy szociális ellátó intézmény által foglalkoztatott orvos teljesít szolgálatot, akkor

- a helyszíni halottvizsgálatot az üzemorvos,
- az iskolaorvos vagy
- a szociális ellátó intézmény által foglalkoztatott orvos, ha nem elérhető, a haláleset helye szerint illetékes háziorvos vagy
- ezen szolgálat ügyeletes orvosa;

i was not lonely but made all the earth lonely beneath me

A Magyar Honvédség, katonai nemzetbiztonsági szolgálat, rendvédelmi szerv vagy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal fegyveres rendvédelmi feladatokat is ellátó szervezetének felügyelete alá tartozó területen

épületben, zárt alakulaton belül következett be,

- a fegyveres erő ill. rendvédelmi szerv egészségügyi szolgálatát ellátó orvos
- vagy ha az nem áll rendelkezésre akkor a helyileg illetékes háziorvos v. ügyeletes orvos

egyéb helyen következett be, a helyszíni halottvizsgálatot a haláleset helyére vagy a holttest járműről való leemelésének helyére a legrövidebb időn belül hívható

- házi orvos vagy
- ezen szolgálat ügyeletes orvosa;

i was not lonely, but made all the earth lonely beneath me

Ha az ügyben eljáró hatóság a korábban meghatározott személy kiérkezése előtt – annak akadályoztatása miatt vagy egyéb, bűnüldözési szempontból kiemelt okból – **halottvizsgálati szaktanácsadót** alkalmaz, akkor

- a helyszíni halottvizsgálatot az alkalmazott halottvizsgálati szaktanácsadó végzi el.

A halottvizsgálat feladata

I. A halál beálltának megállapítása. (Isd. korábban)

II. A bekövetkezés módjának megállapítása:

Azaz a természetes vagy rendkívüli haláleset történt?

Rendkívüli halál: „**a halálozás természetes módon való bekövetkezése kétséges**”

Azaz minden olyan esetben amikor *felmerülhet* erőszakos halál lehetősége!

A halál bekövetkezésében valamely külső körülmény szerepet játszhatott!

Rendkívüli halál:

- a halált **baleset** okozta, vagy a körülmények arra utalnak,
- a halált **öngyilkosság** okozta, vagy a körülmények arra utalnak,
- a halál bekövetkezésének előzményei, körülményei **ismeretlenek** és nem állnak rendelkezésre olyan adatok, amelyekből megalapozottan következtetni lehet a halál természetes okból történő bekövetkeztére,
- **fogvatartott elhalálozása** esetén.
- a **személyazonosság megállapításáig** a rendkívüli halál esetén követendő eljárást kell alkalmazni, ha az elhunyt személyazonossága ismeretlen.
- a halál oka és körülményei vizsgálatánál **bűncselekmény elkövetésének gyanúja** merül fel

III. Amennyiben lehetséges a halál okának megállapítása.

Teendők természetes halál esetén (ha nem fogvatartott vagy NN a halott)

(A helyszíni halottvizsgálatot végző orvos)

- kezdeményezi az elhunyt **kórbonctani vizsgálatát**,
- megkezdi az egészségügyi **adatok beszerzését**,
- **megállapítja a halál okát** és kitölti a **halottvizsgálati bizonyítványt**,
- megkísérli **értesíteni** az elhunyt eltemettetésére kötelezettet a halál tényéről,
- kezdeményezi a holttest **elszállítását**,
- értesíti a települési önkormányzatot,
- keresi a **szervkivételre kijelölt** egészségügyi intézmény szervkoordinátorát

Halottvizsgálati szaktanácsadó

- Bejegyzett ált. iü. orvosszakértő
- Igazságügyi orvostan szakképesítéssel rendelkező személy, (aki nem bejegyzett szakértő)
- Halottvizsgálati szaktanácsadói névjegyzékben szereplő személy

i was not lonely but made all the earth lonely beneath me

Halottszemle

A halottszemlét lehetőség szerint a haláleset helyén kell elvégezni. Ha a halottszemle haláleset helyén történő lefolytatása vagy teljes lefolytatása nem lehetséges, akkor a halottszemlét a boncolás helyszínén kell lefolytatni vagy folytatni.

Az előzetes vizsgálat eredménye (a hatóság az alábbiakat teheti)

Bűncselekményre utaló adatok felmerülése esetén
értesíti a büntetőeljárás megindítására jogosult szervet

Ha a rendkívüli halál törvényi feltételei nem állapíthatóak meg
a hatósági eljárást megszünteti...

Ha a halál rendkívüli jellege egyértelmű, a hatóság előzetes vizsgálat nélkül
elrendeli a **szemlét**.

i was not lonely, but made all the earth lonely, beneath me

A hatóság az egészségügyi adatok eredményes beszerzése nélkül csak akkor
szüntetheti meg az eljárást, ha a halál rendkívüli jellege ezen adatok nélkül is
egyértelműen és megalapozottan kizárható.

Hatósági boncolás

- ha a halál oka boncolás nélkül is megállapítható és
- bűncselekményre utaló adatok nincsenek, az
- egészségügyi adatok ismeretében a szakértő javasolhatja, hogy a **hatóság a boncolástól tekintsen el.** (Ha a hatóság a boncolástól eltekint, a szakértő vér-, vizelet-, valamint csarnokvíz mintát rögzít)

A fekvőbeteg-ellátó intézmény vagy boncoló-helyiségcsoport – kapacitástól függően lehetőség szerint a szakértő munkaidejében – **köteles biztosítani**, hogy a hatósági boncolás a hatóság által elrendelt határidőben elvégezhető legyen. **Soron kívüli esetben 3 órán belül** biztosítani kell a bonctermet!

A **kezelőorvos** a boncoláskor a hatóság **engedélyével lehet jelen.**

3 napon belül kell elvégezni. (egyébkén ua.)

i was not lonely but made all the earth lonely beneath me

(00000120) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000121) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000122) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000123) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000124) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000125) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000126) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000127) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000128) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000129) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000130) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000131) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000132) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000133) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000134) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000135) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000136) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000137) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000138) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000139) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000140) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000141) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000142) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000143) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000144) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000145) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000146) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000147) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000148) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000149) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"
(00000150) Creating: "C:\Program Files\Internet Explorer\iexplore.exe"

Kórboncolás

Kezdeményezheti

- a) a helyszíni **halottvizsgálatot** végző orvos,
- b) az elhunyt **kezelőorvosa**,
- c) az ügyben eljáró **halottvizsgálati szaktanácsadó**, vagy
- d) a büntetőeljárásban vagy a rendkívüli halállal kapcsolatos hatósági eljárásban **kirendelt szakértő tehet javaslatot, ha hatósági vagy iü. boncolásra nem került sor.**

Ha a kórbonctani vizsgálatra a **kezelőorvos** tesz javaslatot, valamennyi korábbi **orvosi dokumentáció összegyűjtése** és értékelése alapján összefoglalja a teljes kórtörténetet, a halál bekövetkezte utáni legkésőbb első munkanapon.

A **helyszíni halottvizsgálatot** végző orvosnak **össze kell foglalnia** a kórtörténetet (a kórdokumentáció alapján) valamint nyilatkoznia kell, hogy nem természetes halálra utaló jel nem merült fel.

Az **eljárási cselekményről** szóló jegyzőkönyv másolatát a **helyszíni halottvizsgálatot végző orvos** megkapja.

Kórboncolás

...Ha a rendkívüli halállal kapcsolatos hatósági eljárás során eljáró **hatóság** vagy a hatáskörrel rendelkező **nyomozó** hatóság azt állapítja meg, hogy a **halál természetes**, ezt a tényt a halottvizsgálati bizonyítványon rögzíti. Az ügyben eljáró hatóság ezen döntése a **vizsgálatot végző orvost köti**. A kórbonctani vizsgálatot a vizsgálatot végző patológus fejezi be.

Kórbonctani vizsgálatot a halál bekövetkezése tényének megállapításától számított **3 munkanapon belül kell elvégezni**.

Fekvőbeteg-ellátó osztály betegeként elhunyt boncolása esetén a kezelőorvosnak, a műtétet végző (szülést levezető) orvosnak vagy az osztályvezető által megbízott másik orvosnak a vizsgálatnál jelen **kell** lennie.

Kórboncolás mellőzése

Az alábbi feltételek együttes fennállta esetén!

- a) a halál természetes eredetű,
- b) a halál oka egyértelműen megállapítható,
- c) a kórbonctani vizsgálatról további lényeges megállapítás nem várható,
- d) fekvőbeteg-gyógyintézetben elhunyt esetén a **kezelőorvos** és a **patológus** szakorvos,
fekvőbeteg-gyógyintézetben kívül elhunyt esetén a **kezelőorvos** a kórbonctani vizsgálatot nem tartja szükségesnek.

Ha az **esetnek tudományos vagy oktatási jelentősége** van, és az elhunyt még életében vagy hozzátartozója a halált követően írásban kérte a kórbonctani vizsgálat mellőzését.

Ha az **elhunytat hamvasztani kívánják**, és az elhunyt még életében vagy hozzátartozója a halált követően írásban kérte a kórbonctani vizsgálat mellőzését.

A kórbonctani vizsgálat mellőzéséről fekvőbeteg-gyógyintézetben elhunyt személy esetében a fekvőbeteg-gyógyintézet (egyetemi klinika) **orvos igazgatója**, egyéb esetekben az **egészségügyi államigazgatási szerv (ÁNTSZ)** írásban dönt.

A halottvizsgálat lépései

A holttest vizsgálata alapvetően semmiben sem különbözik egy élő személy vizsgálatától!

I. A halál beálltának vizsgálata. lsd. korábban

II. A holttest ruházatának, a ruházat szennyeződéseinek vizsgálata. Pl.: hulla-lé - 5l vér

A holttest teljes testfelszínének átvizsgálása **ruházat nélkül**, elől, oldalt és **hátról is!**, Amennyiben a halottvizsgálat a helyszínen nem végezhető el, úgy az a halottasházban is megtörténhet. pl.: a holttest nem fér be a koporsóba, felkar feszítő felszín – hónaljárok, áramjegy

A hajas fejbőr áttapintása, kopogtatása. pl.: kp. korú idült alkoholista férfi külsérelmi nyomok nélkül

A látható nyálkahártyák vizsgálata (szemhéjak, szemtekék, kötőhártya, szájüreg, külső hallójáratok, végbélnyílás és környéke húgycsőnyílás és környéke, nemi szervek) pl.: pápaszem haematoma, etetőcsapás, falatbeékelődés, nemi erőszak

A holttest környezetének vizsgálata. (nyílászáró, búcsúlevél, mérgező anyagok, alkohol, gyógyszer, marószer, fegyver) pl.: feltört ajtó, bemeneti nyílás belső szemzugban, CO mérgezés

Sérülések vizsgálata leírása

A II. pontban leírtak a sérülések felkutatására irányulnak!

A talált sérülések (hegek) részletes leírása, dokumentálása a halottvizsgálat során nélkülözhetetlen!

A sérülések paraméterei:

Oldal (**jobb, bal**, elöl, hátul, fent, lent)

Testtájék (fej, nyak, mellkas, has, felső végtag, alsó végtag)

Pontos elhelyezkedés (feszítő felszín, hajlító felszín; könyökhajlat, hónaljárok stb. ...)

Méret (... x ... centiméter)

Alak (vonal, babérlevél, csíkszerű, folt szerű, pontokból összeálló, kör alakú, stb. ...)

Lefutás (a testtájékhoz képest, a középvonalban, jobbról fentről, balra lefelé, stb. ...)

Sebszél (éles, lekerekített, csipkézett, stb. ...)

Sebzug (kihegyezett, lekerekített, többszörös, stb. ...)

Sebfal (sima, egyenetlen, letetözött-alávájt, szövethidakkal összekötött, stb. ...)

Sebalap (mély, élben végződő, testüregbe hatoló, stb. ...)

Sebszegély (hámfosztással, hámzászlókkal, bevérvéses udvarral határolt, stb. ...)

A halottvizsgálat lépései

Amennyiben rendkívüli haláleset lehetősége nem merül fel:

III. A halálok megállapítása (amennyiben lehetséges)

IV. **2 db lábcédula** holttesten való elhelyezése, átellenes alsó és felső végtagon, mely olvashatóan tartalmazza az **elhunyt nevét, születési dátumát, a halálozás helyét és idejét**. A lábcédula eltávolítása a későbbiekben nem lehetséges!

V. A holttestből történő **szerv-szövetkivétel megtiltásáról szóló nyilatkozat felkutatása**. tiltakozó nyilatkozat megléte esetén azt a halottvizsgálati bizonyítvány megjegyzés c. rovatában fel kell tüntetni!

VI. A halottvizsgálati bizonyítvány kitöltése. A halálesettel kapcsolatban tapasztaltak részletes dokumentálása!

VII. A holttest elszállíttatása, a temetésre kötelezett személy halott elszállításáról történő értesítése (pl.: az anyát egy héten át kereső család) legkésőbb 16 órán belül

A holttest elszállíttatása

Egyértelműen **természetes** módon következett be és **kórbonctani vizsgálat lefolytatása nem indokolt**, a helyszíni halottvizsgálatot végző orvos a halál tényének megállapításától számított legkésőbb **12 órán belül intézkedik a holttest elszállíttatásáról**. A halottszállítás díját – ... – az elhunyt eltemettetésére köteles személy viseli.

Ha a halál a helyszíni halottvizsgálat alapján természetes módon következett be, a kórbonctani vizsgálat feltételei fennállnak, a helyszíni halottvizsgálatot végző orvos a halál tényének megállapításától számított legkésőbb **12 órán belül** – intézkedik a holttestnek a kórbonctani vizsgálat helyére történő szállításáról.

Nem természetes halál esetén az eljáró **hatóság** intézkedik

Halottakkal kapcsolatos eljárások, boncolás, boncolás elengedése és az orvos felelőssége

i was not lonely, but made all the earth lonely beneath me
Dr. Magyar Lóránt

**Semmelweis Egyetem
Igazságügyi és Biztosítás-orvostani
Intézet
Budapest**